

**Opdracht 8 - Eerste Wereldoorlog
Bombardementen op Zeeland**

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kwam een nieuw wapen tot ontwikkeling, het vliegtuig. Eerst werd het voornamelijk als verkenningsinstrument gebruikt, maar al gauw kwam er bewapening aan boord van deze toestellen, aanvankelijk ter verdediging en met het doel om de vliegtuigen van de vijand uit de lucht te schieten. Naarmate de oorlog vorderde, gebruikte men het vliegtuig, net als zeppelins, voor bombardementsdoeleinden. De eerste vorm van bombarderen was het uit het vliegtuig werpen van bommen door de piloot of door de tweede man.

Zeeland lag hemelsbreed maar weinig kilometers af van het strijdgebied, dat zich uitstreckte vanaf Zeebrugge, waar Duitse onderzeeboten hun basis hadden, via het gebied rond Diksmuide naar Ieper en vervolgens Noord-Frankrijk in. Een klein gedeelte in de zuidwesthoek van België vanaf Veurne tot aan de duinenrij met de Noordzee bleef in Belgische handen.

Je kon in Zeeland de oorlog vooral duidelijk horen. Kanongebulder was tot op grote afstand hoorbaar. Langs de grens van Zeeuws-Vlaanderen met Vlaanderen liep de “draad”, een elektriciteitsleiding waarlangs het vrijwel onmogelijk was om de grens te passeren. Veel mensen die dit toch probeerden werden geëlektrocuteerd.

Vliegtuigen hadden vanzelfsprekend nog niet de navigatieapparatuur die de hedendaagse luchtreuzen hadden. Vliegeniers kwamen daarom nogal eens op Nederlands grondgebied. Niet alleen kwam het tot bombardementen op Zeeuwse steden zoals Zierikzee en Goes, maar ook maakten vliegtuigen soms een noodlanding op Zeeuws grondgebied. In dergelijke gevallen nam Nederland de vliegmachines in beslag en zette de vliegeniers gevangen.

In deze opdracht staan de bombardementen op diverse plaatsen in Zeeland centraal. Goes kreeg op 22 december 1917 voor het eerst in zijn geschiedenis een bombardement te verwerken. Bestudeer de reeds opgezochte stukken en behandel de hieronder staande opdrachten aan de hand van literatuur, het archief van Goes, krantenbankzeeland.nl en zoek met behulp van Google het antwoord dat niet in de genoemde bronnen te vinden is.

Literatuur

Barth, A.J. en Kort, A.L., (2005). *Tussen Isolement en Ontsluiting, een geschiedenis van de gemeentebesturen op Noord-Beveland*, Gemeente Noord-Beveland.

Linden, H. van der (2015). *Zeeland en de Eerste Wereldoorlog*. ASPEKT, Soesterberg.

Lith, H. van, (2001). *Plotseling een vreselijke knal. Bommen en mijnen treffen neutraal Nederland (1914-1918)*, Europese Bibliotheek, Zaltbommel.

Moeyes, P. (2001). *Buiten schot: Nederland tijdens de Eerste Wereldoorlog: 1914-1918*. De Arbeiderspers, Amsterdam.

Sheffield, G. (2013). *De Eerste Wereldoorlog herdacht*. Carlton Books Limited, London.

Vanoutrive, P. (2011). *De Allerlaatste Getuigen van WO1*. Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Zwemer, J. en Barth, A.J., (2014). *Zeeland tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het paard van Troje*, Goes.

Online bronnen

Aflevering [Oorlogsangst](#)

[Zeeuwse Ankers](#)

www.zeeland1914-1918.nl

[Krantenbank Zeeland](#)

Goesche Courant

Middelburgsche Courant

Zierikzeesche Nieuwsbode

Archiefonderzoek

Archief Goes, 1851-1919, *Notulen Burgemeester en wethouders, 1917/1918,*

Correspondentie 1917/1918

Archief Goes, 1920-1930, nr. 473, *Afwikkeling bombardement op Goes in 1917, 1917-1922*

Verwerking

Maak aan de hand van de stukken uit het archief, krantenartikelen en de andere bronnen een schets van de situatie in Goes en de rest van Zeeland tijdens de Eerste Wereldoorlog. Welke steden werden gebombardeerd? Hoe kon dat gebeuren? Nederland was toch neutraal? Wat ging er mis? Wat waren de gevolgen? Hoe kon het dat vliegtuigen boven Zeeland vlogen en zelfs op Noord-Beveland landde? Moesten ze eigenlijk in België zijn? Hoe gingen de betrokken partijen hiermee om? Dit zijn enkele dingen waar je over na kunt denken.

Begeleider Gemeentearchief: F.H. de Klerk, f.de.klerk@goes.nl